

PRVNÍ ROČNÍK STŘEDNÍ ŠKOLY

Orientační úroveň podle SERR: A2-B1

Analýza situace

Co potřebuje žák/žákyně od učitele/ky, aby situaci zvládl/a? (prakticky, co nejvíc vztaženo k životu žáků)

Komunikační jazyk:

- porozumět se ve škole – komunikovat s učiteli a spolužáky,
- rozumět základním instrukcím v různých předmětech a organizačním pokynům, které se vztahují k obecnému fungování ve škole.

Akademický jazyk / akademické dovednosti:

- orientovat se v učivu jednotlivých předmětů,
- ovládat nástroje a postupy, které mu umožní si dohledat informace, jež nezachytil během výuky (propojení s mateřským jazykem, práce se slovníkem, práce se zdroji a příručkami).

Metakognitivní dovednosti / zpětná vazba:

- znát silné a slabší stránky svých znalostí a dovedností, aby věděl, v čem je dobrý a na čem musí naopak ještě zapracovat.

Cíle

Co učitel/učitelka v tématu sleduje? Co potřebuje, aby si žák/žákyně osvojil/a?

Cíle se odvíjejí od jednotlivých řečových dovedností a řečových rovin, které jsou v rámci středoškolské školní docházky akcentovány. V průběhu celých čtyř let se rozložení priorit mění. Viz *Řečové dovednosti a Vybrané řečové roviny*.

Popis sylabu

Předkládaný sylabus zahrnuje témata, která se v učebnicích češtiny jako cizího jazyka objevují na zmíněných úrovních, ale přistupujeme k nim pod optikou požadavků kladených na středoškoláka s OMJ. Jako hlavní cíle jsou v tomto případě akcentovány gramatika, pravopis a mluvnice. V ideálním případě se podtémata z těchto oblastí objevují na každé lekci. Podtémata jsou v sylabu řazena postupně, od nejjednodušších a nejaktuálnějších až k těm složitějším, ale pořadí není striktní, vycházíme z potřeb našich žáků. Na úvod celého kurzu i jednotlivých témat zařazujeme krátkou diagnostiku, abychom zjistili, na co navazujeme (tedy co už žáci ovládají) a čemu je třeba věnovat víc prostoru (vyplnění mezírek).

Řečové dovednosti	
ČTENÍ	<p>Čtení s porozuměním rozvíjíme na každé lekci, neboť jako podklad pro jazyková cvičení i konverzaci využíváme texty jednotlivých žánrů. Zapojujeme klasické typy cvičení na porozumění textu a prostřednictvím “hlasitého přemýšlení” žáky seznamujeme s různými strategiemi řešení.</p> <p>V textech si předem vytipujeme slovní zásobu, která může být pro žáky nová, systematicky s ní pracujeme a doptáváme se na významy. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali odhadnout, zda je význam neznámého lexika klíčový pro další práci s textem a je tedy nutné si ho dohledat ve slovníku, či si vystačí s kontextem.</p>
PSANÍ	<p>Psaní je na této úrovni velmi úzce propojeno se čtením. Dbáme na to, aby psané úkoly nebyly zadávány samoúčelně a aby jim vždy předcházela model vyžadovaného útvaru s dostatečnou podporou (fráze, související slovní zásoba, osnova apod.). V této fázi píšeme kratší slohové útvary a dbáme na to, aby si žáci ke psaní vybudovali pozitivní vztah – ukazujeme jim, proč je v běžném životě důležité, zařazujeme kreativní psací cvičení.</p>
MLUVENÍ	<p>Vedeme žáky k tomu, aby se dokázali především vyjádřit v běžných školních situacích, témata tedy řadíme podle potřeby vzhledem ke studovanému oboru.</p> <p>Dbáme na to, aby žáci dokázali formulovat celé věty. Seznamujeme je s různými kompenzačními strategiemi, aby dokázali říct, co potřebují i ve chvíli, kdy si zrovna nemohou vzpomenout na některé slovíčko.</p>
POSLECH	<p>V autentickém rozhovoru je poslech s porozuměním úzce spojen s mluvením. Vycházíme z předpokladu, že žáci jsou poslechu jazyka vystaveni neustále a na této úrovni nepotřebují tuto dovednost izolovaně procvičovat. Poslech tedy zařazujeme podle toho, jak se zrovna hodí ke konkrétním probíraným tématům.</p>

Vybrané řečové roviny	
SLOVNÍ ZÁSoba	Slovní zásoba je rozšiřována soustavně, podle aktuálně probíraných témat + těch, která jsou potřebná pro žákův úspěšný školní život.
GRAMATIKA	Navazuje na učivo probrané v učebnici Levou zadní I. Obecně je tato úroveň zaměřena na doplnění složitější gramatiky v rámci ČDJ. Základní učivo (slovesné časy, pravidelná deklinace...) se opakuje a přidávají se složitější jevy (nepravidelná deklinace, deklinace zájmen, číslovek, slovesné způsoby atd.). Velká pozornost je věnována slovesu jako základní části české věty. Nesklonné slovní druhy (příslovce, předložky, spojky, částice a citoslovce) jsou probírány v rámci celkového přehledu s důrazem na jejich identifikaci, funkci ve větě a rozlišení (např. rozdíl mezi adjektivy a adverbii).
MLUVNICE	Z běžné mluvnice (propojování s ČJL) si žáci osvojují základní větné členy (podmět, přísudek a příslovečné určení) a podle časových možností také jejich druhy. V kurzu vycházíme z individuálních potřeb jednotlivých účastníků. Pokud se na hodinách běžné češtiny těmto tématům nevěnují, a tudíž nepocítí nutnost si znalost daných jevů prohlubovat, volíme frekventované jevy z didaktických testů (vybíráme spíše ty, u kterých je možné se opřít o nějaké pravidlo, určitě nezačínáme výjimkami).
PRAVOPIS	V rámci pravopisu jsou probírány základní jevy, přičemž důraz je rovněž kladen na adekvátní výslovnost. Bereme v potaz, že s některými principy, klíčovými pro pochopení dalšího učiva, se žák nemusel explicitně setkat, a proto systematicky zařazujeme teorii především pro rozlišení tvrdých a měkkých souhlásek, délky samohlásek (koncovky přídavných jmen, koncovky sloves, koncovky určitých pádů s důrazem na ty, kde má délka distinktivní funkci, např. restauraci x restaurací apod.), asimilaci znělosti a další jevy, které vyplynou z úvodní diagnostiky. Jedním ze stavebních kamenů správného pravopisu je znalost teoretických pravidel, druhým je rovněž rozvoj fonemického sluchu. Vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali, co slyší a co píšou.